

Átírtá in numerar conform
No. 29590/939.

MAGYAR

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és főszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFAS ELEMÉR

Három új miniszter Tatarescu kormányában

Az igazságügyi, nemzetgazdasági és kultuszminiszteri tárca cserélt gazdát

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napokban jelentős változások történtek a román belpolitikai életben. Röviden jelentettük már, hogy **Tatarescu** miniszterelnök benyújtotta lemondását Ófelségének a király ismét őt bizta meg a kormány megalakításával.

Az új kormány még szombaton délután megalakult és az új miniszterek, akiknek névsora három kivétellel egyezik a korábbi kormány-névsorral, még szombaton este letették az esküt Ófelsége előtt a királyi palotában.

Az új kormány tagjai a következők:

Miniszterelnök: **Tatarescu Gheorghe**.
Hadfelvezelésügyi miniszter: **Slavescu Victor**.
Nemzetgazdasági miniszter: **Canciov Mircea**.
Közlekedésügyi miniszter: **Gigurtu Ioan**.
Kisebbségi miniszter: **Silviu Dragomir**.
Belügyminiszter: **Ghelmegeanu Ion**.
Pénzügyminiszter: **Mitita Constantinescu**.
Munkaügyi miniszter: **Ralea Mihai**.
Külgügyminiszter: **Gafencu Grigore**.
Nemzetnevelésügyi miniszter: **Petre Andrei**.
Leltárügyi miniszter: **Traian Pop**.
Nemzetvédelmi és ad interim légügyi és tengerészeti miniszter: **Ilcusu Ioan** tábornok.
Propaganda miniszter: **Giurescu Constantin**.
Egészségügyi miniszter: **Dr Hortolomei Victor**.
Tárcanélküli miniszter: **Radu Portokale**.
Külkereskedelmi miniszter: **Cristu Ion**.
Igazságügyminiszter: **Bentoiu Aurelian**.
Kultuszminiszter: **Ciobanu Valer**.
Földmivvelésügyi miniszter: **Ionescu-Sisesti**.
Földmivvelésügyi államtitkár: **Serban Mihai**.
Egészségügyi államtitkár: **Dr Topa Petre**.
Nemzetnevelésügyi államtitkár: **Toni**.
Munkaügyi államtitkár: **D. Grigorovici**.
Belügyi államtitkár: **G. Vantu**.
Kultuszállamtitkár: **Sibiceanu**.
Propagandaügyi államtitkár: **Stoica Vasile**.
Külgügyi államtitkár: **Creteanu Alaxandru**.
Nemzetvédelmi államtitkár: **Niculescu** tábornok.

Légügyi és tengerészeti államtitkár: **Pais** admirális.

Légügyi és tengerészeti államtitkár: **Niculescu** ellentengernagy.

A volt kormány tagjai közül kimaradtak: **Israte Micescu** igazságügyminiszter.
Constantin Angelescu nemzetgazdasági miniszter.

Paul Teodorescu tengerészeti és légügyi miniszter.

Joan Nistor kultuszminiszter.

Az eddigi államtitkárok közül kimaradt a kormányból **Titus Popovici** nemzetgazdasági államtitkár.

A kormány új tagjai: **Aurelian Bentoiu** volt belügyi és egészségügyi államtitkár, a **NUA** főtitkára, aki igazságügyminiszter lett.

Mircea Canciov volt pénzügyminiszter, aki nemzetgazdasági miniszter lett. Románia legismertebb közgazdasági szakértői közé tartozik.

Stefan Ciobanu az új kultuszminiszter a képviselőház alelnöke és a Román Akadémia tagja.

A felrészített Tatarescu kormány programja.

Az új kormány megalakulása után **Tatarescu**

miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette a sajtó számára.

— A belpolitikai események legutóbbi alakulása kötelességemre tette, hogy az egész helyzetet az uralkodó felülvizsgálása alá bocsássam. Következésképpen benyújtottam Ófelségének a kormány lemondását. Ófelsége elfogadta a lemondást és kegyeskedett megújítani irántam való bizalmát, ismét engem bízva meg az új kormány megalakításával. Haladéktalanul eleget tettem a küldetésnek. A Nemzeti Ujjászülési Arcvonal keretében megalakult kormány tulajdonképpen nem új kormány. A legtöbb miniszter már az előző kormányban is szerepelt. S miként a kormány nem új, úgy programja sem lesz az. Belpolitikai téren tovább folytatjuk a megbékélés és a kiegyenlítés politikáját, hogy egyesítsük és tömörítsük az összromániaság lelkiismeretét, gazdasági téren pedig új szerveket és új irányelveket léptessünk életbe egész gazdasági berendezkedésünkbe, amelyre egyre nyomasztóbban nehezednek a háború következményei.

— Külpolitikai téren, — folytatta a miniszterelnök, — változatlanul folytatni fogjuk annyiszor kifejezésre jutott függetlenségi és védelmi politikánkat. A minden körülmények között való szigorú semlegeség, kapcsolataink megerősítése a balkáni szövetségbe tömörült barátainkkal, a szomszédainkkal való viszony elmélyítése és a békés kapcsolatok kifejezése valamennyi néppel —

Pünkösöd másodnapján sürgősen összeült az angol alsóház

Churchill és kormánya az ülésen bemutatkozott

Londonból jelentik: Az alsóház hétfőn délután váratlanul összeült. Churchill és kormánya bemutatkozott ezen az ülésen. Churchill beszámolt a kormány megalakulásáról és kijelentette, hogy általános érdek a háznak május 21-ig való elnapolása, de szükség esetén ez időpont előtt is összehívható.

Churchill ezután így folytatta:

— A történelem egyik legnagyobb harcának elején állunk. Több helyen harcolunk és fel kell készülnünk a Földközi tengeren is. Nem ajánlhatunk mást, mint vért és szenvedést, könnyeket és verejtéket. A legsúlyosabb próba előtt állunk. Politikánk a háború viseléséből áll. Ezt minden erővel és eszközzel végig kell küzdenünk olyan zsarnoksággal szemben, amelyen még nem fordult elő. Cél: a győzelem minden téren, mert győzelem nélkül nem élhetünk tovább, nem állhat meg a brit birodalom, sem mindaz, amiért a birodalmat megalapították. Nem élhet tovább a kor haladása és ösztöne, melynek segítségével az emberiség célja felé halad. Biztos vagyok benne, hogy ügyünk nem vesz el.

Több felszólalás után a Ház egyhangúlag elfogadta Churchill indítványát, hogy a Ház üdvözölje a kormány megalakulását, mely a nem-

ezek maradnak továbbra is külpolitikánk állandó célkitűzései. Folytatni fogjuk katonai készülődésünket és a határokon való őröködést. Továbbra is őrködni fogunk afelett, hogy országunk teljesítse küldetését és ne sodródjék olyan érdekek harcába, amelyek nem azonosak az övéivel. Hiszem, hogy munkánkban számíthatunk az összromániaság támogatására.

Sajtóvélemény a kormány átalakításáról.

Bucurestiből jelentik: A kormány átszervezéséről a következőket írja a román sajtó:

Mircea Canciov a nemzetgazdasági minisztérium és **Ion Christu** a külkereskedelmi minisztérium élén biztosított arra, hogy azok az új szervek, amelyek a román nemzetgazdaság védelmében létesülnek, átszervezik az országot azokon a nehézségeken, amelyekről a miniszterelnök nyilatkozatában beszélt. **Mircea Canciov** a gazdasági körök teljes bizalmát élvezi még pénzügyminisztersége idejéből.

Az új miniszterek beiktatása.

Bucurestiből jelentik: Hétfőn délben iktatták be hivatalába **Mircea Canciovot**, az új kormány nemzetgazdasági miniszterét, aki **C. Angelescu** helyére lép. Ugyancsak hétfőn iktatták be **Ilcusu** tábornokot, a légi és tengerészeti minisztérium ideiglenes vezetőjét. A beiktatáson jelen voltak **Paul Teodorescu** volt légügyi és tengerészeti miniszter, valamint az új légügyi és tengerészeti miniszterek is.

Hasonlóképpen hétfőn délelőtt történt meg a külügyminisztériumban **Al. Cretianu** meghatalmazott miniszter, volt külügyi államtitkár beiktatása külügyi alminiszteri hivatalába. Ez alkalommal **Gafencu** külügyminiszter méltatta **Al. Cretianu** eddigi diplomáciai tevékenységét. Az új alminiszter válaszában hangzott, hogy ez a kinevezés egyúttal a román diplomáciai testület értékelését jelenti.

zet egységes akaratát képviseli, hogy a Németország ellen folytatott háborút győzelmes befejezéshez juttassa.

Az angol kormány új tagjai egyébként a következők:

Miniszterelnök és hadügyminiszter: **Winston Churchill**, Chamberlain lordkancellár, Halifax külügyminiszter, Attlee főpecsétőr és Freenwood tárcanélküli miniszter.

Tagja még a kormánynak: **Morrison** és **Alexander**, valamint **Archibald Sinclair**, aki légügyi miniszter lett, **Eden** hadügyi államtitkár, **Duff Cooper** propagandaügyi miniszter.

Az angol külügyminiszter beszámoló beszéde a lordok házában.

Londonból jelentik: A lordok házában **Halifax** külügyminiszter hosszabb beszédben szólt a háborús helyzetet.

— A nyugati fronton — mondotta — e pillanatban folyik a döntő harc. A németek el akarják foglalni a holland erődítményeket. A Rotterdam környékén leszállt ejtőernyős csapatokat az ottani német lakosság támogatja. A belgák hősiessé ellenállnak. Liege-től északnyugatra

heves harcok folynak a német csapatokkal, amelyeknek sikerült a Meuse (Maas) folyón átkelve, ebbe a területbe behatolni. Mindent megtettünk, hogy hatásosan támogassuk a hollandokat és a belgákat a tengeren, szárazföldön és levegőben folytatott harcukban. Az angol-francia haderők már fölvtették az érintkezést az ellenséggel. Norvégiában Narvik körül a hadműveletek kedvezően folynak, valamivel délebbre csapataink

érintkezésbe léptek a Narviktól nyugatra előnyomuló ellenséggel.

A Lordok Házában Halifax külügyminiszter beszéde után Lord Shnell munkáspárti vezető biztosította a kormányt a munkáspárt teljes támogatása felől. Kijelentette, hogy az angolok nem gyűlölik a német népet és nem is kívánják megakadályozni természetes és jogos fejlődésben de nem támogathatják uralmi vagyát.

Mit láttak a semleges újságírók a német csapatok által védett Dániában?

Art mondhatná az olvasó, hogy a németek Dániába való bevonulása már a múlté. Pedig a megszállott dán területekkel való hírszolgálat még most sem állt helyre s ezért érdekesnek tartjuk az alábbi cikk közlését. Ezt a cikket egy Berlinben élő külföldi újságíró írta, aki kövéssel a német csapatok Dániába való bevonulása után, több más külföldi lap tudósító társaságában, külön repülőgéppel érkezett Dániába.

Dánia a német csapatok bevonulásával kis eltéréssel még mindig hétkés képet mutat és az ország a néhány mozgalmas nap után, ismét a béke országává változott. A polgári élet tovább halad a megszokott útján, anélkül, hogy a dán nép gazdasági vagy a kulturális élete a legkisebb csorbát is szenvedné. A dán gazdasági termelés elvágása az eddig angol piacoktól természetesen nehéz és komoly problémákat vetett fel, melyek azonban a németek és dánok lojális együttműködése révén rövidesen áthidalhatók lesznek. A napokban már összeül a két ország kiküldötteiből alakítandó gazdasági bizottság, melynek célja lesz a dán nép gazdasági létét a háború tartamára, tehát a német megszállás idejére a lehetőségekhez képest biztosítani. A külföldi sajtóképviselők meggyőződhetnek arról, hogy mindkét részről meg van a megértéshez szükséges jóakarata a megoldások nehézségeivel való megbirkózáshoz.

A német megszállás katonai része olyan gyorsan ment végbe, hogy a lakosság nagyrésze voltaképpen nem is látott abból semmit.

Még a fővárosban is csak elvetve lehet találkozni német csapatokkal. Az utcákon még mindig több az egyenruhás dán katona, mint a német. A királyi palota, valamint a középületek előtt most is dán őrségek állanak. A német parancsnokság határozata értelmében a királyi testőrség ezután is teljes feyverzetben állhat az uralkodó rendelkezésére. A német csapatok főparancsnoksága a „Hotel d'Angleterre”-ben szállásolta el magát, melynek kapujában azonban már német őrség teljesít szolgálatot. Ennek ellenére a szálloda továbbra is a közönség rendelkezésére áll. A szálloda halljában német tisztek mellett dán polgárokat is sűrűn látni. Akárcsak a szállodában, úgy a napi forgalomban is közvetlen az érintkezés a német tisztek és legénység, valamint a dán lakosság között.

A németek mindenütt azon igyekeznek, hogy a dán népnek a lehetőséghez képest elviselhetővé tegyék az idegen megszállás érzését és mindent elkövetnek arra nézve, nehogy megsértsék a lakosság nemzeti büszkeségét. A megszálló csapatokat kioktatták, hogy nem ellenséges földre jöttek, hanem egy — a Birodalommal barát nép földjére, melynek katonai védelmét a háború tartamára a német haderő vette át. Így mély benyomást keltett a kül-

földi sajtóképviselőkre a németek és dánok között tapasztalt közvetlen és barátságos érintkezés.

Amennyire tapintatosak a németek, annyira barátságosak a dánok is.

Ellenséges hangulatról sem az egyik, sem a másik oldalon egyáltalán nem lehet tehát beszélni.

Argentina külügyminisztere az amerikai államok álláspontjának megváltoztatását javasolja

„Feltételes semlegesség nem hadviselő állapot” lenne az új magatartás diplomáciai elnevezése

Buenos Airesből jelentik: Az argentin külügyminiszter nyilatkozatában azt tanácsolta Amerika népeinek, vegyék újra fontolóra semleges helyzetüket. A hadviselők — ugymond — ma nem tartják tiszteletben a semlegesek akaratát és a semlegesek nem képesek megvédeni semlegességüket. A semlegesség ma csak képzelt és értéktelen eszme, melyet hozzá kellene idomítani a való helyzethez. Ennek érdekében kívánja a helyzet felülvizsgálását, mely nem jelentené a háborús felkészülést. Helyes lenne azonban, ha az amerikai államok rö-

zitenék felfogásukat arról a rendszerről, mellyel a kölcsönös biztonságot meg akarják erősíteni.

Ezzel az indítvánnyal kapcsolatban, mely tulajdonképpen annyit jelentene, hogy az amerikai államok a feltételes semlegesség nem hadviselő állapotába kerülnének, a *New York Times* azt a jelentést közli, hogy amerikai kormánykörök érdeklődést tanúsítanak egy ilyen irányú terv iránt. Azt hiszik, hogy Washington ennek megfelelő lépésekre készül.

Japán-angol megbeszélés Holland-India sorsáról

Az angol kormány közölte, hogy ezen a területen nem kíván közbelépni

Tokióból jelentik: A külügyminisztérium szóvivője Holland-India státusquójával kapcsolatban kijelentette, hogy minden hatalom szabadon rendelkezik segélyforrásaival és egy hatalom sem veheti azokat igénybe a másik rovására. Japán nem szándékszik Hollandia védelmi intézkedéseibe beavatkozni. Hull kijelentéseit — ugymond — a japán kormány tu-

domásul vette s ezzel kapcsolatban nem foglal állást. Japán továbbra is érdekének tartja Holland-India státusquójának fenntartását. Amíg Holland-Nyugat-India megszállását illeti, ehhez Japán kevesebb érdek fűzi és ennek ügye lényegesen eltér Holland-India kérdésétől. Japán még nem vett tervbe tiltakozást, minthogy előzőleg alaposan át kell tanulmányoznia a helyzetet. Az Európában beállott új fejlemények nem jelentik Japán benemavatkozási politikájának megváltoztatását.

Washingtonból jelentik: Hull amerikai külügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy a legutóbbi hetekben Anglia, Japán és az USA kormányai világosan tudatták, hogy továbbra is tiszteletben tartják Holland-India területét. Hivatkozott április 15-iki beszédére, mely szerint a Holland-India belügyébe való beavatkozás a béke és biztonság állandóságának hátrányára lenne nemcsak Holland-Indiában, hanem az egész csendes-óceáni térben.

Az angol nagykövet közölte Aritával az angol kormány válaszát az e tárgyban tett japáni közlésre. Craigie nagykövet jelentette, hogy Anglia osztja Japán aggodalmait, de azt hiszi, hogy a holland erők elégségesek a státusquo fenntartására. Angliának nem szándéka e téren a közbelépés.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatásán lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fél százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlta kifizetésre kerülő ötödrrészet s a lejártó szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejártat előtti szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Villámgyors tevékenység jellemzi a nyugati hadszíntér küzdelmeit

Jelentések a pünkösdi ünnepek alatt folyt harcokról. Helyzetképek a szárazföldi, légi és tengeri csatákról

A fegyverek zaja nem ült el a pünkösdi ünnepek alatt sem. Ellenkezőleg az eddigi harci ütemnél sokkal hevesebb küzdelem zajlott le a szembenálló népek hadseregei között. A németek minden eszközzel biztosítani akarják a villámháborúra vonatkozó elgondolásaikat és semmitéle áldozatot nem kímélnek, hogy Belgiumot és Hollandiát elfoglalják, mielőtt még a szövetségesek komolyabb csapatösszevonásokat tehetnének és megfelelő állásokat építhetnének ki az új hadszíntéren.

A hollandok és belgák minden erejük megfeszítésével próbálják utját állni a behengülő német nyomásnak. Ennek a kétségbeesett védekezésnek a lefolyását és eredményét jobban azok a hivatalos jelentések mutatják, melyeket a harcok utóbbi két napjáról a hárviselek kiadtak. Feltűnő jelenség, hogy lényegileg az összes jelentések egyeznek akár francia, angol, holland, belga vagy német forrásból származnak is. Az események szemlélője tehát eléggé tiszta képet alkothat magának a nyugaton folyó drámai színjátékról.

De a kép hiányos volna, ha nem vennénk figyelembe az Appenini-félszigeten folyamatban levő hengerlatalakulást. Olaszország egyre jobban abba az irányba sodródik, hogy beavatkozik a háborúba. Már pedig ez a lépés nemcsak a vele szövetséges államokban jelentene gyökeres helyzetváltozást, hanem az egész világpolitika további alakulására is döntő kihatással lenne.

Az angolok jelentik:

Londonból jelentik: Angol katonai körökben így ítélik meg a helyzetet: Belgiumban és Hollandiában a helyzet több napig megtermészetesen áttekinthetetlen marad. Bizonyos esetekben a szükséghez képest kisebb visszavonulásra került sor. A szövetségesek nem közölnek semmit csapataikról. A német főtámadás a jelek szerint arra irányul, hogy szétválassza a belga és holland haderőket. A németek Maastricht irányában fejtik ki a legnagyobb nyomást. A Hollandia és Belgium ellen harcba vetett német csapatok igen erősek, de számuk eddig nem volt fölmérhető. A Rotterdam és Hága környékén leszállt ejtőernyős csapatok

helyzete még áttekinthetetlen és az erről szóló jelentések ellentmondók.

Az angol jelentés szerint a Belgiumban és Hollandiában lelőtt német repülőgépek száma 200.

Kényszerlakhelyre szállították az Angliában élő németeket és osztrákokat.

Londonból jelentik: A 16—60 éves német és osztrák férfiakat, akik a ekleti tenger partján laknak, kényszerlakhelyre szállították. A többi idegenek ezen a vidéken naponta kötelesek személyesen jelentkezni.

A holland főparancsnokság hivatalos közlése:

Hágából jelentik: A holland főparancsnokság közli, hogy Észak-Hollandiában, ahol nincs védővonal, a holland csapatok lassan visszavonulnak. Kelet-Brabantban a francia csapatok érintkezésben állnak az ellenséggel. Rotterdamnak a német csapatoktól való megtisztítása majdnem befejeződött.

Angol jelentés szerint a Rotterdam közelében lévő repülőteret a németek vasárnap új-

ra elfoglalták s azt az angolok állandóan bombázzák.

Egy Reuter jelentés arról számol be, hogy Amsterdam külvárosa felett két német bombavető gépet lelőttek. Később öt német bombavető szállt el a város felett, de bombákat nem dobtak le.

Belga tájékoztatás a helyzetről

Brüsszeltől jelentik: Belga hivatalos jelentés szerint több ponton folyik a harc. A belga csapatok több helyen megtartották állásaikat. A belgák szoros összeköttetésben harcolnak a francia és angol csapatokkal.

A belga hadsereg főparancsnokság összefoglaló jelentése szerint a belga csapatok állandóan kemény harcban állottak az ellenséggel. A belga katonaság mindenütt makacsul ellenállt az előnyomuló németeknek. Egy falut a szövetségesek támogatásával visszafoglaltak az ellenségtől. Egyes belga csapatok a harcok során nagyon kitérték magukat. A szükségessé vált visszavonulás mindenütt tervszerűen folyik.

Brüsszeltől jelentik: Pierlot belga miniszterelnök rádióbeszédet mondott. Ismertette az eseményeket és közölte, hogy szombaton a németek az Albert csatornától északra átkeltek

A HABZÓ FOGPÉP

A rendőrség tovább folytatja a holland nemzeti szocialisták elleni intézkedéseket. Több házba behatolt a rendőrség és házkutatásokat s letartóztatásokat eszközölt.

A holland kormány elhagyta Amszterdamot.

Amszterdamból jelentik: A holland kormány teljes mozgási szabadságának megőrzése céljából megváltoztatta székhelyét. Vilma királynő keddre virradó éjszaka Londonban, a Buckingham-palotában szállt meg. Hangoztatják, mindenek felett fontos, hogy ha a legrosszabb bekövetkezik, aminek szerencsére most semmi jele sem mutatkozik, a Nassau-Orange királyi ház biztonságban legyen.

Német különítmény elkeseredett harca Hágában.

Hágából jelentik: Holland jelentés szerint a hágai németek megkísérelték, hogy a város központja felé vonuljanak, de egy holland csztag visszatartotta őket. A németek egy házban torlasztolták el magukat, a fegyveres hatalom azonban tűz alá vette a házat s a németek végül megadták magukat.

Londonba érkezett a holland királyi család.

Londonból jelentik: Vilma holland királynő hétfőn este Londonba érkezett. A királynő a Liverpool-utcai vasútállomáson szállt ki. Szomornak és elhagyatottnak látszott, amikor kiszállt a vonatból. György király kezetszorított vele és megcsókolta mind a két arcát. A királynő körülnézett s arcán fáradt mosoly jelent meg, amikor leányát és vejét megpillantotta. A holland királyi család három tagja néhány pillanattig beszélgetett egymással, azután a királynő György királyhoz fordult és francia nyelven hosszasan beszélgetett vele.

Londonból jelentik: Julianna holland trónörökös, Bernhard herceg és a trónörökös pár két gyermeke Londonba érkezett.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

- Hóman: A magyar történetírás útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
- Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
- Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei
ára 396 lei helyett csak 250 lei
- Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
- Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
- Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű díszkötésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

ezen a védelmi vonalon. A belgák a Meuse jobb partján lassan visszavonulnak. A szövetségesek felvonulása tervszerűen folyik. Pierlot ezután cáfolta, hogy a kormány el akarná hagyni Brüsszelt. Majd kijelentette, hogy a katonai helyzet nem kétségbeesett.

Lipót belga király üzenetet küldött Rooseveltnek.

Washingtonból jelentik: A belga király a következő üzenetet küldte Roosevelt elnöknek:

— Országunk e tragikus órájában Önhez fordulok, hiszen annyiszor tanujelét adta, hogy jóindulatu érdeklődéssel viseltetik Belgium iránt. Abban a bizakodásban teszem ezt, hogy Ön erkölcsi tekintélyével támogatja azt az erőfeszítést, amelyre készek vagyunk függetlenségünk védelmében.

A Havas-iroda leírása

a pütkösi harcokról

Párizsból jelentik: A Havas-iroda összefoglaló jelentésében tájékoztatta a közvéleményt a pütkösi ünnepek alatt lefolyt harcokról. A jelentés szerint a németek óriási tömegekkel támadtak és ennek köszönhető, hogy a holland és belga arcvonalon folytatták előnyomulásukat. Az előnyomulás főképp Hollandiában volt jelentős.

A belga arcvonalon francia és belga páncélos-osztagok eredményes ellentámadást intéztek az ellenség ellen. Különösen erős harcok folynak a belga Ardenneokban, ahol a németek előnyomultak. Lovasosztagaink az ellenség nyomása elől visszavonultak.

A rajnai arcvonalról semmi jelenteni való nincsen. A légi haderők mindkét részről beavatkoztak a harcokba.

A német véderő főparancsnoksága is összefoglaló jelentést adott ki

Oriási méretű légi tevékenység segíti elő a német csapatok előnyomulását. — Liegen tuljuttak a németek

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága jelenti hétfőn este:

— A német véderő nyugati támadása május 12-én és 13-án jól haladt előre. Hollandiában a csapatok a déli Willem-csatornától nyugatra haladnak előre és helyreállították a Rotterdamban légi úton leszállt csapatokkal az összeköttetést. Ezeket mindaddig levegőből láttuk el, amíg páncélosztagaink velük szárazföldön is fölvehették az érintkezést. Az angolok hiába próbálkoztak ellentámadásokkal, csapataink lerohanták őket. Belgiumban az Albert-csatornán való átjárást Hasseltől északra is kiterjesztették. A német csapatok Liège-től északnyugatra is előnyomultak és bevonultak Liège-be. Liège fellegvárán 13-tól kezdve német lobogó leng. Néhány külső erőd még ellenállást fejt ki. Dél-Belgiumban francia csapatokat vetettek vissza. A hadtestek folytonos előnyomulásban vannak és elővédjeikkel már a kijelölt célokhoz közelednek. Saarbrückentől délre és Zweibrückentől délkeletre állásainkat előbbretoltuk. A hadsereg támadásait a légi haderők tevékenyen támogatta. Eddig még ismeretlen méretű légitámadások folytak le. A Maastól északra magas és mélytámadásokkal törtünk útát előnyomuló csapataink számára. A légi támadások csapatgyülekezési helyek, menetoszlopok és vasutvonalak ellen irányultak. A visszavonuló belgák és az előre nyomulni akaró francia csapatok találkozásával nagy torlódások voltak. Ilyen helyeken a német légi erő mély támadásokkal az ellenség sorában nagy pusztításokat végzett. A német légi haderő ezenkívül érezhető sikerrel folytatta különálló harci tevékenységét, melynek célja a nyugati hadszíntér feletti légi fölény biztosítása. Légi erőnk meghiúsította a belga-holland arcvonalra víziúton küldött angol csapatok partraszállását. Több csapat szállító hajót bombákkal elsüllyesztünk, más hajók kigyulladtak. Körülbelül 320 ellenséges repülőgépet pusztítottak el. Eshedig: 58-at légi harc során, 72-öt a légvédelmi tüzérség semmisített meg, a többi pedig a földön pusztult el. Egyedül a Maas melletti angol légi támadás során 25 ellenséges repülőgép zuhant le a légvédelmi tüzérség tüzeiben. Egyetlen vadász-repülőraj 16 ellenséges repülőgépet lőtt le. Saját veszteségeink az ellenség veszteségeihez s a tegnapi nap sikereihez viszonyítva, csekély. 31 német repülőgép pusztult el.

A belga harctéren eddig lefolyt küzdelmek összefoglalásaképpen két jelentős eredményt kell kiemelni. 1. Az Albert-csatorna védelmi vonalának elfoglalását és 2. az Eben-Email erőd elfoglalása után Liège megkerülését, ami biztosította a további előnyomulást.

Az éjszaka folyamán az ellenség a tengeren is nagy veszteségeket szenvedett. A holland partok előtt egy cirkáló bombatalálata meg-

rongált. Egy másik, Southampton-osztályhoz tartozó cirkáló és egy 15 ezer tonnás csapat szállító hajót elsüllyesztettek. További hét kereskedelmi hajót eltaláltak és lángbaborítottak.

Nyugtalanság Olaszországban

Az olasz fiatalság sorozatos utcai tüntetéseit. Emlékirat a szövetségesek tengeri zárlatának kihalásairól

Rómából jelentik: Olaszországban közzétették Pietro Marchi Lucca meghatalmazott miniszter emlékiratát, melyet Mussolini elé terjesztett az angol-francia tengeri zárlat okozta károkról. Az emlékirat hangoztatja, hogy Olaszországnak okozott kár legalább egy milliárd. Megállapítja ezután, hogy a fasiszta kormány nem tűrhet ilyen intézkedéseket. Az olasz sajtóban nagy a felháborodás emlékiratban közölt adatok folytán a nyugati hatalmak ellen.

Falragaszok és tüntetések a demokráciák ellen.

Rómából jelentik: (Rádió.) Olaszországban a pütkösi ünnepek feszült hangulatban teltek el. Elsősorban a nyugati háború új szakasza miatt, amely az olasz közvélemény érdeklődését a legnagyobb mértékben felfokozta. Ez az érdeklődés felismeri, hogy a nyugaton lejátszódó drámai események kihatással lesznek Olaszország magatartására és meggyorsítják azt a folyamatot, amellyel Olaszország nemhadviselelő magatartása egyre cselekvőbb alakot ölt. A feszültség másik oka az angol-francia tengeri zárlat alkalmazásáról szólt jelentés közzététele. A jelentést valamennyi lap vezető helyen közli. A lapok a legsúlyosabb bírálat tárgyává teszik a szövetségesek eljárását és ezzel párhuzamosan angolelleses cikkek jelennek meg. Róma falait is elárasztják a demokráciák elleni falragaszok. Az utcai tüntetések is egyre gyakoribbakká válnak. A tüntetéseken az egyetemi és középiskolai ifjúság vesz részt. Hétfőn is nagyszámu diák tüntetett Rómában Anglia és Franciaország ellen, de Rómán kívül minden nagyobb olasz városból is jelentenek hasonló tüntetéseket. A tüntetésekről ezuttal első ízben az olasz sajtó is részletesen beszámol. A *Tribuna* azt írja, hogy a szövetségesek viselkedése napról-napra erőszakosabb és kihívóbb. A helyzet tarthatatlan, mert egyetlen független állam sem tűrheti érdekeinek és szuverenitásának ilyen megsértését. A *Giornali d'Italia* megjegyzi, hogy a szövetségesek magatartása miatt az olasz egyetemi ifjúság felháborodása hatalmasan föllángolt és ki-robbanással fenyeget.

Milánóból jelentik: A Dóm-téren a fasiszta ifjak és diákok máglyát raktak a Vatikán lapjának,

A légi harcok során repülőink nagy fölényben voltak az angolokkal szemben. Légi erőink egész Dél-Angliáig végigportyázták a tengerpartot. Narvik előtt egy torpedórombolót, másutt egy cirkálót erősen megrongáltak. Közép-Norvégiában a németek újabb megerősítést kaptak. A narviki csapatok védelmi harcban állnak az erősen túlsúlyban lévő ellenséggel.

Német tiltakozó jegyzék az ejtőernyősökkel való bánásmód ellen.

Berlinből jelentik: A külügyminiszterium közvetett úton jegyzéket intézett az angol-francia-belga-holland kormányhoz, amelyben a német ejtőernyős vadászok katonai helyzetének a meghatározása után közli, hogy a német ejtőernyősökkel szemben alkalmazott nemzetközi jogellenes bánásmód az ellenséges foglyokkal szemben a legerélyesebb megtorlást vonja maga után. Reynaudnak válaszolva közli a német jegyzék, hogy ha a német ejtőernyősöket agyonlövik, minden agyonlőtt német ejtőernyősért tíz francia foglyot végeznek ki a németek.

Angol és egyiptomi csapatok elhelyezkedése állásaikban.

Kairóból jelentik: Az angol és egyiptomi csapatok elfoglalták kijelölt állásaikat. Hangoztatják, hogy csak óvintézkedésekről van szó.

Agyonlőtték a belga rexisták egyik vezérét.

Párizsból jelentik: Kereszt, a belga rexista mozgalom egyik vezetőjét agyonlőtték. A lövést egy ór adta le, amikor a rexista vezető egy kaszárnyához közeledett.

az *Osservatore Romanonak* példányaiából. Azt vetik a lap szemére, hogy az olasz hivatalos állásponttal szemben nyíltan az angolok és franciák pártjára állt.

A határbiztosító olasz csapatok létszáma.

Rómából jelentik: A fasiszta sajtó megállapítja, hogy több mint egy millió olasz katona készen áll a határon, hogy bármely pillanatban meginduljon

Aláírták az olasz-spanyol kereskedelmi szerződést

Madridből jelentik: A Stefani jelentése szerint az új olasz-spanyol kereskedelmi egyezményeket hétfőn aláírták. Az új egyezmények egyrésze az olasz-albán vámközösségre, másrészt Spanyolországra és gyarmataira terjed ki és egy vegyesbizottság gondoskodik a szerződés végrehajtásának ellenőrzéséről.

Roosevelt újabb 500 millió dollárt kér fegyverkezési célokra

Londonból jelentik: A Reuter iroda a washingtoni Fehér Házból úgy értesül, hogy Roosevelt még e héten üzenetet intéz a kongresszushoz és nemzetvédelmi célokra újabb póthitelt kér. Hír szerint 500 millió dollár póthitelről van szó.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK AZ ÉLELMISZERÜZLETEK ESTI ZÁRÓRAJÁT. Bucarestből jelentik: A munkaügyi miniszterium az élelmiszerkereskedők szindikátusának közbenjárására hozzájárult ahhoz, hogy az élelmiszerüzletek a rendes esti zárórán felül további félórával tarthassanak nyitva, hogy az üzletben tartózkodó vevőket még kiszolgálhassák.

Petroleum főzötgyorsan, olcsón,
megbízhatóan **Javit Singer**
műszerész Oradea, Str. Regele Carol No. 6**Ünnepies keretek között
iktatták be a Nemzeti Ujjá-
születési Arcvonal bihar-
megyei tanácsát**

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között iktatták be a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal megyei tanácsát. A görögkeleti egyházban tartott Te Deum után a díszközgyűlés résztvevői a nemzeti gárda löbögője alatt a vármegye házára vonultak, ahol dr. Zigre Miklós nyitotta meg az ülést.

Elsőnek a vármegyei tanács három titkára, Mocan Nicolae, Barna Augustin és dr. Popa Teodor tették le az esküt, majd a járásek elnökei és a csoportok tagjai. Ezután dr. Zigre Miklós közölte, hogy a NUA biharmegyei tagozatának pénztárosává dr. Nistea Jakabot, titkárává Jacob Salvatorit nevezték ki.

Todoru Valér prefektus a vármegye nevében üdvözölte a NUA megyei szervezetét. Dr. Popovici Péter a városi tagozat nevében ajánlotta fel odaadó támogatását. Chirila Augustin a város közönségének üdvözlését tolmácsolta. Dr. Popa Teodor és Pop Petre belényesi esperes után Felea Victor az Országorszervezet, Tanase őrnagy a megyei gárda, Andru Virgil a kereskedelem és ipar, Anastasiu tanfelügyelő a megyei tanítók nevében üdvözölték a tanácsot és ajánlották fel támogatásukat.

Aurum Nicolai vármegyei igazgató a vármegye tisztikarának üdvözlését tolmácsolta.

Az üdvözlő felszólalásokra dr. Zigre Miklós elnök válaszolt. Hangsúlyozta, hogy az NUA ma az egyetlen politikai párt, de mentes a régi politikai pártok tradícióitól. Három főcélja van: a nacionalizmus, a szelektálás és a munka. Nacionalizmus olyan értelemben, hogy minden téren domborodjék ki a román elem és stílus, de úgy, hogy az ne zárja ki az itt élő történelmi kisebbségekkel való harmonikus együttműködést.

Minden felszólalónak külön válaszolva, megköszönte a felajánlott támogatást és bizalmat és felhívta munkatársait, hogy vezetése alatt a maximumot igyekezzenek felmutatni.

Végül a közgyűlés hódoló táviratot intézett Öfelsége II. Károly királyhoz, továbbá üdvözlő táviratot Tatarescu kormányelnöknek, Vaida-Voevod Sándorhoz, Moldovan Iuliuhoz és dr. Tataru Coriolan királyi helytartóhoz.

A díszközgyűlés a himnusz intonálásával ért véget.

**Hatóságok és magánvállalatok
szeptember elsejéig szerezzék be
tűzifa-szükségletüket****A minisztérium rendelkezése a téli tűzifa-ellátásról**

Aradról jelentik: A városok lakosságának téli tűzifa beszerzésével kapcsolatban nagyfontosságú rendelkezés érkezett szombaton a város házára. A nemzetgazdasági minisztérium 1936—1940. szám alatt hozott rendeletében intézkedik a tűzifa ellátásról. A rendelkezés felhívja a város területén működő közhatóságokat, hogy minden intézkedést tegyenek meg az 1940—41. évi időnyre szükséges tűzifamennyiség beszerzésére vonatkozóan olyan értelemben, hogy a beszerzés legkésőbb szeptember 1-ig befejeződjék. A hatóságok tűzifájukat akár az Autonóm Erdőpénztár (CAPS), akár pedig a Nemzeti Szövetkezeti Hivatal, vagy magánosok révén szerezzék be. Ugyanakkor a nemzetgazdasági minisztérium közli a bankokkal, keres-

kedelmi és ipari vállalatokkal, sbb., hogy alkalmazottaik részére legkésőbb szeptember hó 1-ig szerezzék be tűzifa szükségletüket. A fu-kereskedők kötelesek június hónap folyamán ellátni magukat megfelelő mennyiségű tűzifával. Ennek a folyamatnak olyan ütemben kell történnie, hogy a fetelep befogadó képességéhez mérten a mennyiség fele július 15-re eladásra készen álljon. A tűzifa mennyiség többi részének beszerzésére szolgáltató határidő szeptember 1-én lejár. Egyébként a tűzifa eladásával foglalkozó kereskedők minden hét szombatján délelőtt 10 óráig kötelesek írásbeli jelentést beadni a városi gazdasági hivatalhoz a raktáron lévő tűzifa mennyiségről.

**„A tanítóság ne csak magas színvonalon álljon,
de tudjon a hitéből is meríteni“****Pacha püspök májusi körlevele. — Könyörgések a békéért**

Timisoara-Temesvár. Saját tud. Most jelent meg Pacha Agoston dr. megyéspüspök májusi körlevele.

A püspök első-orban közli a Szentatya Maglione bíboros államtitkárhoz intézett levelének eredeti szövegét. A Szentatya tudvaleg ebben a levélben felszólítja a jóakarató embereket, hogy imádsággal esdjék ki a békét. A püspök a maga részéről is buzdít mindenkit, hogy a Szentatya felhívásához képest imádkozzék a békéért s papsága figyelmét felhívja a már tavaly májusban kiadott intézkedéseire: elrendelvé végül, hogy a naponkénti májusi ájtatosságon a szokásos könyörgéseken kívül a békéért imádkozzék a hívekkel.

Közli a körlevél az idei tavaszi bérmlások sorrendjét, azzal, hogy az ősz folyamán a karánsebesi esperesi kerület plébániáiban bérml és végez kánoni látogatást a püspök. Felhívja a főpásztor az egyházmegyei papságot az ezidén is Máriaradnán tartandó papi lelkigyakorlatokon való részvételre. Német nyelven június 24-étől 28-áig, magyar nyelven augusztus 26-ától 30-áig tartják ezeket. Befejezésül egy-egy lelkipásztori megbeszélést tartanak, amelyen az idősebb kérdéseket tárgyalják meg. Az újművés papoknak okvetlenül részt kell venniük a lelkigyakorlaton. A püspök felhívással

fordul ezután a katolikus tanítókhoz és tanárokhoz:

— A tanítói hivatás fonséges, de terhes is — így szól a felhívás. — Teljes embert igényel, aké egészen hivatása magaslatán áll. A mai idő azonban még megnehezíti eme hivatást. Munkabírásokat és teherviselő képességeket fokoznotok kell. Most nem szabad kétségbe esnünk, vagy a munkádkvet elveszitenünk. Honnan merítetek ehhez erőt? Így halljuk a Szentlélek szavát: „Az Ur az én fényességem és üdvösségem, kitől kellene félnem? Az Ur az én életem oltalmazója, kitől kellene remegnem?“ Ezért az idén is atyai szeretettel meghívlak mindnyájatokat a zárda csendjébe. Itt megint három napi magányban szemügyre veszték életetek célját és hivatásbeli munkátokat. Itt megint erősödik bennetek a tudat, hogy van mennyei Atyánk, aki szeret és vigasztal minket, aki gondoskodik rólunk és minden munkánkat és szenvedésünket bőven megjutalmazza.

— Így fogtok a lelkigyakorlatokból megint új buzgóságot és kitartást meríteni a tanítói hivatás és családi életetek javára. És megtanuljátok, hogy bizalommal nézzetek a jövőbe és meghozzátok az időkhöz mért nehéz áldozatokat. Me nemcsak magas színvonalú tanítóságraven ezükség, hanem olyan tanítókra, akik Istennel összeköttetésben vannak és a hitből merítenek. Tanárok és tanítók részére az idén a lelkigyakorlatokat aug. 19—23. tanítónők részére a temesvár-józsefvárosi iskolanövérék anyaházában június 26—30. napjain tartjuk meg. Akók részt vesznek a lelkigyakorlatokon, a Püspöki Hatóságnak és az illetékes zárdafőnökségnek öt nappal előbb jelentésk be szándékukat. A lelkigyakorlatozók, mint máskor is, a püspök és a zárda szívesen látott vendégei.

Hasonló lelkigyakorlatokat tartanak egyébként a német tanároknak is, a tanítónőknek ugyancsak a temesvári Iskolánövéréknél ugyanabban az időben, mint a magyaroknak — a tanítók és tanárok németnyelvű lelkigyakorlatai pedig Máriaradnán lesznek július 1-e és 5-e között.

Közli ezután a körlevél a teológiai akadémián és a Szent Imre fineveldére való felvétel feltételeit — az előbbire július 8-án kell jelentkezni a püspöki irodában, az utóbbira július végéig kell a kérvényeket beterjesztetni; szó esik ezután a püspöki internátusba való felvételtől.

A püspök végül meleg hangon emlékezik meg a nemrég elhunyt Volk Mihály a. kanonokról.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: A HÁROM KIS ÜRDÜG.

APOLLÓ: BÉCS DALOL, BÉCS TANCOL.

Ez az Amerikában népszámlálás volt. Ez a kép Chicagóban készült, a népos Buss családot ábrázolja. Baloldalt a népszámláló látható, mellette a boldog Buss házaspár, akiknek 14 gyermekük van. A legkisebb egy éves, a legidősebb 24 éves. Buss Dániel mindössze 43 éves, a felesége pedig 40.

KORUNK ESZMÉI

Írta: **BÁRÓ BRANDENSTEIN BÉLA**

(Folytatjuk Báró Brandenstein Béla tanulmányait. Az első közlemény május 12-1, vasárnapi számunkban jelent meg.)

Valóban azt látjuk, hogy az újkori eszmék uralma ellen az első nagy, sőt döntő erejű rohamot a legalsó néprétegek felé forduló és tömegek erejére támaszkodó, azt egyúttal gyakorlatilag megszervező és világnézetileg hatalmasan szuggesztív szocialista ideológia intézte. Ez megragadta a tömegek fájalmát és ezért lelkiüket, vágyaikat és reményeiket, hitüket is magához tudta láncolni: a szocializmus volt az első életerős eszme, amely az újkori szellemmel szembeállt és arra valóban halálcsapást mért. Ez fűtötte a tömegek lázadását, amely lehetett barbár és lehetett brutális, sokszor nagyon is az volt és a kulturális színvonal erős lesüllyesztését vonta maga után, de alapjában érthető és erkölcsileg jogos volt: hiszen lényegében az emberek többségének az újkortól hirdettet — de meg nem valósított — egyenlőségét, azaz *elvileg*, gyökerében egyenlő életjogát kívánta most már gyakorlatilag is biztosítani.

A szocialista mozgalom az európai-amerikai polgári-kapitalista társadalom és erősen imperialista magatartású nemzetállamai korában indult el a XIX. században: igazi erőre a marxizmus alakjában kapott a XIX. század utolsó harmadában és a XX. század elején. Olyan korba tört be, amikor az önmagán túlfutott újkori európaiság az életnek szinte minden ágában elkezdett forogni. Ennek az elinte túlnyomóan „eszmeforrásnak”, amely a világháború előtt és után is Európa és — a mindenfelé ható európaiságtól kiváltva — szinte az egész világ forrongását idézte elő, egyik legerősebb erjesztője lett éppen a szocializmus. Ha elsősorban Európát vesszük tekintetbe, akkor a mindmáig igen hevesen tartó forrongást főleg két szempontúnak minősíthetjük: egyrészt a szociális, másrészt a nemzeti-nemzetközi kérdés és eszme alakulása hajtja. A kettő közül mai ható alakjában a szociális eszme forrása indult meg először és túlnyomóan ez kellett fel a másik eszme, jobban mondva eszmepár heves bontakozását és ütközéseit. Hogyan?

Láttuk, hogy az újkori élettelvek és életvitel gyakorlati következményeként jelentkező szociális-gazdasági nyomás alatt a tömegek felemelésére irányuló új szociális eszmék kifakadtak és erősödtek: a „negyedik rendnek” ez eszméktől éltetett proletárradalmak elindult már a XIX. században és a világháborúban kitört. Egyúttal ez hozott korfordulót, amint valamikor a harmadik rend forradalma társadalmi-politikai didalra is juttatta az új kori eszmevilágot. Amde a polgári forradalmakkal szemben, amelyeket nem csekély mértékben már „tehetősök” szítottak, az új forradalom bérmunkások, proletárok, még helyesebben meghatározva: minstelen társadalmi osztályok, majd népek és az ő — néha persze szintén vagyonos — vezetőik forradalma volt: összejött, egészen más létformájú, alacsony életmódjával és kultúrájával tömegek, amelyek felismerték, hogy egyesülésükben hatalmas tömeg-erő van. Szorosan kollektív életük és munkájuk, valamint közös nehéz sorsuk igen erős közösségi szellemet keltett bennük; a kornak, vagyis nagyjában korunknak sokféle és sokszor beálló gazdasági szükségessége és a túlhajtott újkori szabadságból minden téren feltörő szabadosság is mindenféle társadalmi megkötést kívánt: így váltak ezek a szocialista-kommunista mozgalmak és forradalmaik a társadalmat oldó, egyént felszabadító polgári forradalmakkal szemben az egyént kötő, új és bizony sokszor túlzott közösségi egységet és rendet követelő, vagyis határozottan megkötő jellegű forradalmakká. Primitív általánosítás volna ugyanis az újkori polgári forradalmak analógiájára alkotott ama feltevés, hogy minden forradalom „oldó” természetű, mert valamely régibb uralmi rendet lebont: de az a különben helyes megállapítás sem sokat mond, hogy minden forradalom csupán új és elegeinte általában zsarnoki uralmi rendet hoz. Az a jelenleg persze megint bekövetkezett, hogy az új forradalmak is csak lefelé és pedig nem csekély mértékben lefelé nivelláltak: azt azonban nem is lehet feltételezni, hogy alacsonyabb társadalmi réteg egye-

temes feltörése ne járjon, legalább egy időre, a kultúrászínvonalat süllyesztő hatással; ha azonban a forradalomban felemelkedő réteg friss lelki erejű és tehetséges, akkor joggal lehet csakhamar bekövetkező új kulturális felvirágzásra számítani.

A szocialista mozgalom olyan időben indult meg, amikor a nemzeti eszme már régeu testet öltött és éppen igen virulens, expauzív alakokban élt: előbb a feudális, majd az azt mindinkább felmentő polgári nemzetállam és társadalmak voltak ebben az időben a nemzeti eszme hordozói. Ezzel szemben a szocialista mozgalom, majd forradalmak főhordozója általában a feudális és a polgári-kapitalista nemzetállam politikai életén kívül álló munkásproletariátus volt: teljesen érthető tehát, hogy a szocialista mozgalom eleinte nemzetellenes-nemzetközi irányba tört. Fokozódó érvényesülése azután valóban súlyosan ránehezedett a nemzeti eszme önkifejtési lehetőségeire, sőt ezeket mindinkább elnyomta. Ilyen módon most a nemzeti eszme került erős nyomás alá anélkül, hogy élethelehetőségei kimerültek volna: hiszen legszélesebb és legteljesebb alakját még fel sem öltötte, mert sem a feudális, sem a polgári nemzetállam nem foglalta magába a lehető nemzeti társadalom egészét, az egész népet, amely a nemzeti államban élt. Ezért várható volt, hogy a nagy nyomás alatt a nemzeti eszme új érlelődési és megerősödési korszaka következik be: és ez valóban el is jött. Jellemző módon ott érlelődött legerősebben és leggyorsabban az új népi-nemzeti eszme, ahol a nemzeti élet kibontakozását kedvezőtlen sors és külső hatalom legjobban elnyomta, annak ellenére, hogy erős és aktív népek hordozták: Olaszországban, amelyet szövetségesei a győzelem gyümölcseitől legnagyobb részt elűtöttek és Németországban, amelyet éveken át gazdaságilag elnyomtak.

A korábbi nemzetfenntartó rétegek gyengítése csak növelte a feltörő szocialista mozgalom erejét, amelynek a politikai hatalomba feltarthatatlanul benyomuló tömegei — érthetően — egyszerre megéreztek nemzetfenntartó hivatásukat és ugyanekkor mélyen átéreztek a nemzeti eszme szenvedését hazájukban. Ezzel a szocialista mozgalom nemzetközisége hirtelen, meglepő sebességgel erős nemzeti irányba esapott, felvette magába a nemzeti eszmét, amelynek új, népi, az egész népetet átfogó értelmezést adott; az egész népnek ez a hatalmas aktív bevonása a tudatos nemzeti életbe egyúttal másrészt erős exkluzivitással járt: kizárta a más népeket és egyes, az államban élő, de nem „egyfajának” tekintett népelemeket, azaz gyakorlatilag és lényegileg a zsidóságot, amely főleg a kapitalizmussal és a nemzetközi szocializmussal egyaránt fenntartott jelentős kapcsolata miatt is igen kedvezőtlen színben tünt fel a nemzeti irányba esapó szocialista mozgalom szemében.

Amint a szocialista mozgalom magukévé tették a nemzeti eszmét, úgy természetesen az új, népi alakban erőre kapó nemzeti eszme immár felvette magába a modern szociális eszme és mozgalom lényeges tartalmát is. Ilyen módon az új nemzeti eszme maga is forradalmi lett a régibb, akár feudális, akár polgári nemzeteszmével szemben és nemzeti jellegű közössége ellenére is éppen forradalmi erejű népi-szocialista jellegével és tartalmával élesen szembefordult amazzal: ebből érthető az új, tartalmát jól megjelölő névvel általában nemzeti szocialistának nevezhető nemzeteszme erős harca a régibb nemzeteszme ellen, amely a „jobb-oldalosság harca a jobboldalosság ellen” alakjában közismert jelenség. Ebből a harcból a valódi nemzeti társadalom belül is éies ellentétek származnak, mint minden természete szerint forradalmi korban: a megnyugvást pedig, *úgy látszik, nem a kölcsönös megértésből fakadó kiegyensúlyozás és kibékülés, hanem inkább az új nemzeteszmének diadala a régibb fölött fogja majd meghozni.* A társadalmi és kulturális fejlődés szervezősége persze inkább kívánna meg a megértést. Amikor ennek elemleti alapjait megkísérlti feltatni azért mégsem ringatja magát a társadalom- és történetbölcselő

abban az illúzióban, hogy lehetőleg tárgyilagos útmutatása nyomán látóvá és megértővé avatja az elmentés vágyaktól és érzületektől elfogulttá tett, személyes és csoportérdekekben megkötött és a napi perspektíván felülemelkedni alig tudó nem-filozófust; az emberi élet sokkal inkább a harc és diadal, illetőleg legyőzetés, semmint a meggyőzés és meggyőzhetőség, valamint a megértés útjain mozog. Az igazság meglátási és megmutatási törekvése azonban elsősorban magát az igazságot szolgálja és nem a gyakorlati sikert kergeti.

A nemzeti szocialista vagy fasista mozgalom megítélésénél mindenekelőtt azzal az alapvető kultúrtörténeti ténnyel kell tisztában lennünk, hogy nagyrésben ezekben zajlik le előtünk a nem csupán Marx jóslásai, hanem a társadalmi élet megértő történetbölcséleti szemlélete nyomán is elkerülhetetlennek mutatkozó proletárradalom, minden idők társadalomalakulásának az európai történeti kultúra szempontjából legkritikusabb korszaka. Hogy mennyire kritikus, azt az európai kultúra peremén fekvő „féleuropai” Oroszországban történő lefolyása jól igazolja. Ha ezt az alapvető ténnyel héltük, akkor a nemzeti szocialista forradalmak szinte „szalonforradalmaknak” kell minősítenünk, bár semmiképpen sem tagadható valódi szocialista forradalomjellegük. Aki tehát azokban lényegileg a „kispolgár” szellemének uralomrajtását látja, súlyosan téved; kispolgári vonások bennük legfeljebb onnan származnak, hogy a magasabb munkásproletariátus Európában kispolgári vonásokat is öltött, a kispolgárság jórésze pedig elproletarizálódott és így mellékesen kispolgári vonások is szövődtek a nemzeti szocialista mozgalomkba: rendkívül heves dinamikájuk, sokban könyörtelen kíméletlenségük és némely — korántsem csak rossz — értelemben „barbárságuk”, hatalmas és feszes közösségi természetük, határozottan heroikus színek azonban jellegzetesen fiatalos munkás- és általában proletármozgalomként mutatja be őket. Ifjú jellegük, nagy vitalitásuk, fegyelmezett és nagy teljesítményerejű aktivitásuk, közösségi odaadásuk és a népi-nemzeti erőket határozottan és bensőséggel megragadó érzületük alig elég nagyra becsülhető értékek, amelyek úgyszólván biztos jelei nagy szellemi jövőjű, igazi kultúrateremtő lehetőségeiknek és igen valószínűleg képességeiknek is; csak az elvakult tagadhatja, hogy a századfordulókor már-már dekadenciába veszni látszó európai kultúra megfiatalodó, alkotóképes jövőjének legnagyobb ígéretei és zálogai. Jórésben a fiatalos, potenciális értékeiből származnak jelentős hiányai is: ilyenek a mélyebb szellemi kultúra igaz értékeivel szemben is tanúsított primitív megnem-értésük, mivel valódi gyermekes módon nem egyszer az eszmét annak néha méltatlan hordozójává tévesztik össze, a már kifejlett eszlem természetes igényeivel és méltóságával szemben ismételtelen mutatott barbár kíméletlenségük, a nagy európai szellemi tradíció sok értékének és éppen egyes alapértékeinek — főleg a keresztények — történeti-ellen és metafizikátlan, igazi „forradalmi” kevésebecsülése, sőt megvetése és ennek következtében éppen magának a tradicionális „európaiságnak” is sok tekintetben tényeleges félredobása. Amennyiben ezek a jelenségek egyszerűen ifjú és társadalmi éretlenség következményei, annyiban nem jelentenek komoly veszedelmet; sokkal kritikusabbak azok a — szerencsére kevésbé jelentősnek látszó, bár tolakodóbb — tünetek, amelyek az ifjú mozgalomkba befurakodott és semmiképpen sem ifjú „ressentiment” hatásait mutatják az európai kultúra őserkéveivel szemben: mert ha a „ressentiment” mérge gombája elhatalmasodik, megmérgezheti a legvitalisabb ifjú mozgalomakat is, éppen ifjúságukkal összefüggő csekély kulturális „immunitásuk” folytán. Mái azonban nincs elég komoly ok a végzetes feltevése.

A modern szocialista és az azzal összekötött népi-nemzeti eszmék, valamint az azoknak jegyében előretörő és diadalmaskodó mozgalomk legutóbb jellemzett hiányai mutatják a mai, sőt immár a „legmaibb” társadalmi és kulturális élet továbbbi, jövőbeli alakulásának valószínű útját. A közösségi rend erős hangsúlyozása és a szocialista szellem főleg a szellemileg kiemelkedő minőségi értékkülönlegességet, az élsőséges erővel érvényesülő nemzeti eszme pedig a nem kisebb tárgyi értékű és jelentőségű nemzetfölöttiség eszméjét veti alá nagy nyomásnak: napjainkban immár fájni kezd a felsőbbrendű szellemi értékek hiánya és bizonyos fokú elnyomása, valamint a nemzetfölötti európai, egyetemes emberi, sőt a keresztény szellem nyomottsága. Így érlelődnek ezek lassan mag-napság. Tekintsük meg ezt a folyamatot kissé közelebbről.

(Folytatjuk.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, IL. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekkszámánk sz.: 80.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucurești időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: További melegedés, több helyen délutáni záporok. Az északkeleti, keleti szél tovább tart.

Zürichi nyitás. Párizs 8.07 fél, London 14.25, Newyork 4.46, Brüsszel —, Milánó 22.50, Madrid —, Amszterdam —, Berlin 178.75, Bécs —, Szófia 550, Prága —, Varsó —, Belgrád 10, Budapest —, București 237.

OLVASÓINKHOZ! Lapunk mai száma — rajtuk kívül álló okokból — talán egyes olvasó és előfizető kezébe későbbben fog elérkezni, mint rendesen. Az történt ugyanis, hogy a déli órákban, amikor lapunk nyomdai előállítása folyik, a városi villamosműveknél üzemi-zavar lépett föl és két órán keresztül nem szolgáltatott villanyáramot, minek következtében szedőgépeink és nyomdagépeink is a tétlenségre voltak utalva. Természetesen, mindent elkövetünk, hogy erőink megfeszítésével lapunkat idejében elkészíthessük, de ha mégis elkésve érkeznék valahova, ezért ezután is elnézést kérünk olvasóinktól, előfizetőinktől.

SZERDÁN TARTJA MEG ESKÜVŐJÉT MAGYARORSZÁG KÜLGYMINISZTERE. Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminisztere pünkösd hétfőjén Grácha utazott, ahol szerdán menyasszonya szüleinél tartja meg esküvőjét. Az esküvő a gráci Szent Leóhard-templomban történik meg.

Ne felejtse el!!

a

Blănăria Parisiană

a Heyman udvarba költözött.

Ötezer országőr tette le az esküt Bucureștiben. Bucureștiből jelentik: Sidorovici országőrparancsnok, dr Parthenie Ciopron tábori püspök, Alexianu, Bucueci tartomány királyi helytartója és mások jelenlétében ötezer országőr fiú és leánya tette le vasárnap az országőr esküt a fővárosban. Az esküvétel alkalmával a tábori püspök, valamint Sidorovici parancsnok lelkes beszédeket mondtak.

A helsinki magyar követségi irodaigazgató kitüntetésé. Timisoara-Temesvár. Saját tud. Karácsonykor történt, hogy az ünnepre — menekültek érkeztek Temesvárra Finnországból. A menekültek Kozma Lajos helsinki magyar követségi tanácsos családjának tagjai voltak. Kozma Lajosné született Antalffy Ilnoka ugyanis Temesvárról származott el és a finnországi rettentő légitámadások vidékéről gyermekeivel Temesvárra menekült. Részletesen jelentettük akkoriban, hogy Kozmáné, aki évekkor ezelőtt igen tevékeny részt vett a temesvári katolikus leányosztályban is, milyen veszedelmek között tudott csak a családjával együtt megmenekülni. Azóta a család tagjai részben Budapesten, részben Temesváron a rokonoknál tartózkodnak. Kozma Lajos ellenben mindvégig a helyén maradt Helsinkiben. A követségi irodaigazgatót most — miként a család értesült — Horthy Miklós magyar kormányzó a magyar arany érdemkeresztrel tüntette ki.

A Bérlők Szövetsége közli, hogy az 5 -zázalékos taxa minden lakás nettó bére után jár. A tüzoltó taxa 1%o. Részletes felvilágosítás az irodában. Nagyvárad. Rimanóczy-utca 12.

Hirdetmény. A nagyvárad rendőrkvesztura közhírré teszi, hogy 1940 május 27-én, zárt ajánlatokkal történő nyilvános árlejtés lesz a nagyvárad rendőrkveszturán, az I. emelet 11. számú szobájában a számvetőségben a rendőrségnek irodai kellékekkel való ellátása céljából. Felvilágosításokért a rendőrkveszturához kell fordulni (I. emelet, 11. sz. szoba). Gritta, rendőrkvesztur.

HORTHY ISTVÁN ÉS FELESÉGE HAZA-ÉRKEZTEK NÁSZUTJUKRÓL. Budapestről jelentik: Horthy István és felesége hétfőn este repülőnásztúljáról hazatért a budaörsi repülőtérré. A fiatal párt a kormányzói pár fogadta.

ELJEGYZÉS. Örömmel értesültünk az érmelléki magyar társadalom legújabb eseményéről: Kátó János földbirtokos, a Magyar Népközösség székelyhídi tagozatának titkára pünkösdkor tartotta eljegyzését Czilli Micike okleveles tanítónő-hitoktatónővel, Czilli Antal római katolikus igazgatótanító kedves és bájos leányával.

DÉLBULGÁRIÁBAN KISIKLOTT AZ ORIENT EXPRESS. Szófiából jelentik: Az Orient-express vasárnap a délbulgáriai Küstende közelében kisiklott. A mozdony és az első kocsi felfordult és súlyosan megrongálódott. Még nincsenek adatok arról, hogy van-e áldozata a szerencsétlenségnek.

A SZŐLŐBIRTOKOSOK ELLÁTÁSA RÉZ-SZULFÁTTAL. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Szövetkezeti Intézet nagymennyiségű rézszulfátot szerzett be és azt a szövetkezetek útján a szőlősgazdák rendelkezésére bocsátotta. A rézszulfát a nemetgazdasági minisztérium által megállapított áron kerül forgalomba.

Iparos nagygyűlés Szatmaron. Saját tud. Vasárnap délelőtt az Északromániai Építőiparos Céh tagjai gyűlést tartottak Szatmaron, amelyen Szatmár, Szilágy, Bihar és Máramaros megyék építőiparosai gyűltek egybe, hogy megbeszéljék kívánásait és panaszait. A nagyvárad központot Mihut Gheorghie és Boldizsár Imre képviselték. Boldizsár Imre ismertette azokat a sérelmeket, amelyek az iparosságot érik és rámutatott arra, hogy a nagyvárad munkakamaránál 36 ezer elintézetlen ügyiratsomó hever. Követeli az építőiparoság többek között az adóterhek egyenlő elosztását is. Néhány hozzászólás után a gyűlés véget ért. Délben társasbéd volt, majd délután 4 óraker tanácskozásra gyűltek össze az építőipari céh vezetői és szakmai ügyeket tárgyaltak. A nagygyűlés határozatait a munkaügyi miniszterium és a királyi helytartóság elé terjeszti az építőiparosok céhközpontja.

TERMÉNYÁRAK. A nagyvárad termény-tözséden tegnap a következő hivatalos árakat jegyezték: Búza 700 lejt, árpa 610, rozs 595, zab 685, tengeri 585, liszt 0-ás 1280, 2-es liszt 1220, 4-es liszt 1120. Korpa 420—430, tökmag 1500, napraforgómag 875.

Templomi ünnepség a Kis Szent Teréz plébánia templomban. Abból az alkalomból, hogy liziói Kis Szent Teréz szentéavatásának évfordulóját tartja az Egyház május 17-én a nagyvárad-ősei Kis Szent Teréz plébánia, templomi ünnepséget rendez. Az ünnepség csütörtön este 7 óraker kezdődik a májusi litánia keretében. Csütörtökön, pénteken és szombaton előkészületi ajátosság szentbeszéddel, este 7 órai kezdettel. Vasárnap reggel 8 óraker csendesmise, 10 óraker főpapi mise, szentbeszéd. A nagymise után rózsaszentelés és ereklje csokolás. A megelőző 3 napon is ki lesz téve Kis Szent Teréz Lizióból küldött csont-erekljeje. A Szent Teréz Plébánia ezután is szeretettel meghív minden Kis Szent Teréz tisztelőt.

A helyegítőtvénnyről tart ismertető előadást a fém vasipari céh ügyésze folyó hó 15-én este 19 óraker a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségben. Közérdekről lévén szó, szívesen látnak céhünkhez nem tartozó iparosokat is.

Jordan Metschorev, az új bulgár sajtófőnök, aki eddig a bulgár újságíróegyesület szociális elnöke volt. Igen nagyképzetségű újságíró.

Feljegyzések

Feljegyzést trunk egy „megjegyzésről”, amely talán szándékos felületességgel, vagy a közönség kritikállanságára számító tudatalatti hebehurgyással a Vatikán lapjának a betiltásáról, a betiltás, vagy letiltás körülményeiről és kulisszatitkairól szemetel. Nem is tudjuk, hogy bosszantónak, vagy inkább nevétségesnek tartjuk azt a nagyképzű szakértősködést, amely egymás hegyére-hátára hány „Egyház leányát, eretnek Angliát, ultramentáizmus fókuszát, istenhívő országokat, a Szentszéknék e percben kedves Angliát, a papok és néhány buzgó katolikus Osservatore Romanóját, a mai tömeglap Osservatore Romanót, a fasizta uralom első éveiben uralkodó Vatikán-Róma feszültséget eltüntető lateráni egyezményt, neopogány irányzattól rettegő pápát, vallási építményre veszélyes irányzatokat, dezavualt gróf urat és protestáns Angliával rokonszenvező Vatikánt.”

Nem rosszindulatból hordtuk össze így, egy csomóra ezeket a kifejezéseket és kijelentéseket. Így egy csomóban sokkal jobban szembeölik, mint félig kimondott és rögtön visszavont, azután megint odavetett imbolygó kijelentések bizonytalan színű, szagi és tüzű szószabán. Már néhányszor kértük a mindendáron egyháziaskodni akarókat, hogy hagyjanak békét az Egyháznak. Nem részvételtársaság az és nem köznyerészkedésre beállított szövetség. Céljai, lényege, élete, elvei és törvényei annyira más világba tartoznak, hogy a vidéki publicisztika leggrutinózottabb képviselői sem tudják megérteni, annál kevésbé anyanyelvén gondolkodni és írni, különösen ha elvek szempontjából élesen szembeállanak vele. Az említett „megjegyzés” illusztris trója ezenkívül következetlen is. Erősen fogadkozik az első bekezdésekben, hogy nem fog kotnyeleskedni belső dolgokban, a végén mégis „megállapítja”, hogy az „Osservatore Romano” olaszországi drusitásának ideiglenes eltiltása „a Vatikánt nem érintette kellemesen, nemcsak azért, mert nem óhajt az olasz állammal permanens konfliktust, hanem, mert szívesen látja, hogy a pápa lapja végre a tömeg olvasmánya lett.” Azután azt is megállapítja fensőbbeség fölnnyel, hogy: „bizonyos, hogy a vatikáni újság ezennél hangfogóval fog írni és eggyidőre ismét visszaesik hivatalos szürkeségébe.”

Ha nem is akarunk rávasszal számító rosszakaratú sandavágásokat látni a felületes kijelentésekben, mint „a pápa lapja”, „papok és néhány buzgó katolikus”, majd „hivatalos szürkeségében visszacsúzó vatikáni újság”, a feltétlenül vétkes hanyagság és az idők változásával nem számoló idejétmúlt módszer. Ismételjük: hagyjanak békét az Egyháznak, pápának, Szentszéknék, Vatikánának, Osservatore Romanonak azok, akik csak rosszakaratúan, vagy sötét tudatlansággal és bosszantó felületességgel tudnak hozzányulni kérdéseikbe.

Erdemben nem is térünk ki a kérdés lényegére. Jól ismerjük a Vatikán felhivatalosának szerkesztését, helyzetét. Személyesen is sokszor megfordultunk szerkesztőségében, ismerjük több szerkesztőjét és főtisztviselőjét. Biztosak vagyunk abban, hogy a kérdés összegubancolódott szálai jó kezekben vannak és nem kérnek tanácsot az Egyházáért mostanában annyira rettegő és remegő önkéntesektől.

Nem akarunk megbántani senkit. Néha emberek, nem személyek ellen fordul a kifogásunk, hanem bizonyos ürhetetlen kiharátású elvek és felfogások ellen. Sajnos, egyes városokban olyan kialakult közöleményanarchia uralkodik, hogy a felelőtlen szemtelésekre nem ad senki választ. Kötelességünk volt tehát nyomatékosan megismételni: Hagyjanak békét az Egyháznak azok, akik kérdéseikben vadidegenek. (k. r.)

Adomány. A nagyvárad Erzsébet Árvaház részére N. N. Vajdahunyad 100 lejt küldött. Az adományt hálásan köszönjük és rendeltetés helyére juttatjuk.

A május havi légvédelmi előadások sorrendje Oradean

A város légvédelmi hivatalának közlése szerint a május havi légvédelmi előadásokat a Katolikus Kőr nagytermében délután 3-tól 5-ig fogják megtartani a következő sorrendben:

Május 15-én a K kezdőbetűsök.
Május 16-án az L kezdőbetűsök.
Május 17-én az M kezdőbetűsök.
Május 18-án az N kezdőbetűsök.
Május 20-án az O kezdőbetűsök.
Május 22-én a P kezdőbetűsök.
Május 23-án az R kezdőbetűsök.
Május 24-én az S kezdőbetűsök.
Május 25-én a T kezdőbetűsök.
Május 27-én az U kezdőbetűsök.
Május 28-án a V kezdőbetűsök.
Május 29-én a Z kezdőbetűsök.

Az előadásokon kötelesek résztvenni úgy a férfiak, mint a nők hétéves kortól 80 éves korig, kivéve azokat, akikre a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakasza vonatkozik.

FELEMELTEK A MARHAHUS ÁRÁT. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Szombat délután 5 órakor Chirila Auguszlin polgármester elnöklése alatt értekezlet volt a városházán, a helybeli húsparasok részvételével. Az értekezleten a húshiánnyal kapcsolatos intézkedéseket beszélték meg. A húsparasok kiküldöttjeinek véleményezése alapján a polgármester elrendelte a húsarak felemelését. Az új húsarak a következők: Marhahús kilogrammja hátsó rész: 30 lei, első rész 26 lei. A növedékmarchahús 32 lei. A sertéshús és termékeinek ára változatlan maradt.

Templomi hangverseny Holczmányon. Május 6-án este a májusi ájtatossággal kapcsolatosan jól sikerült orgonahangverseny volt a római katolikus templomban, amelyet a templomot megtöltött közönség nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott végig.

VISSZATARTJA A JEGYBANK A LENGYEL ARANYAT. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács a miniszterelnök, a külügyminiszter és a pénzügyminiszter előterjesztésére elhatározta, hogy a Jegybanknál elhelyezett lengyel nemzeti bank aranyállományát a lengyel államnak a Banca Nationalával szemben fennálló adóssága fejében visszatartja.

Bizottsági szemle a Körös partján a szabad fürdés kijelölésére. Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt Gherman alpolgármester elnöklésével bizottság szállt ki a Körös parton, hogy a szabad fürdő helyét megállapítsák. A hatósági szemle után dr. Gherman polgármesterhelyettes kijelentette, hogy új rendszert vezetnek be és bárki fürödhetik a két vízmű között, tehát az utolsó gáttól 50 méternyire eső és az első gát 80 méternyire eső terület között. Vetkezőket ezeken a helyeken azonban tilos emelni. Alkalmi öltözőket, illetve a multban is alkalmazott öltözőket csak az első gát felett 80 méterre és az utolsó gát alatt 50 méterre engedélyezik.

MEGKEZDŐDÖTT A NYUGDIJKÖNYVEK ÁTSZÁMITÁSA. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Az áprilisi új pénzügyi törvények alapján, amelyek a különféle adók emelését írják elő, a nyugdíjasok adóit is átszámítják. A nagyvárad: pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya ezért felhívást intézett a nyugdíjasokhoz, hogy könyveiket május 12-ig adják be, hogy az új számfejtést megejthessek. A nyugdíjpénztár központi igazgatósága körrendeletet intézett az egyes nyugdíjosztályokhoz, amelyben pontosan előírta, hogy az új adóemelési törvény alapján milyen újabb levonások eszközölendők a nyugdíjasok illetményeiből, akiknek adóját — mint köztudomású — minden hónapban nyugdíjaikból hivatalból levonják. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán érdeklődtünk a levonások iránt és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a nyugdíjakat alig érintik az új adólevonások, amennyiben a kis nyugdíjaknál 1—3, a nagyobb nyugdíjaknál 5—15 lei az az összeg, amennyivel több adót kell a nyugdíjasoknak fizetni. A nyugdíjosztály egyébként felhívja mindazokat a nyugdíjasokat, akik még nyugdíjkönyveiket nem adták be, hogy azonnal juttassák el a nyugdíjosztályhoz, mert ellenesében az a havi nyugdíjakat nem folyósítják.

SZÍNHÁZ

A jövő hét keddién kezdi meg Oradeán a Thalia teljes együttese nagy nyári előadássorozatát

A rövid pár napos vendégjátékok után, a jövő hét keddién, május 21-én hosszabb időtartamra jön át Nagyváradra a Thalia prózai és utána az operett együttese, hogy lejátsza mindazon nagyszerű újdonságokat, amelyekre Nagyvárad közönsége vár. E hosszú ciklus alatt bemutatásra kerülnek: Bókay János legutóbbi és legnagyobb sikeri vígjátékújonsága, az „Első szerelem”, a budapesti Vigszínház idei szezonjának egyik legsikerültebb darabja, továbbá Jenson Lothar a világhírű dán írónak „Szülők lázadása” című vígjátéka. Ezt követi Vaszary János énekes, zenés bohózata a „Klotild néni”, amelynek előadásait itt is a nevetés

orkánja fogja végig kísélni.

Ezek után kapcsolódik be az operettegyüttes, amely Szilágyi László és Beck Miklós óriási sikeri nagy-operettjét, a „Pozsonyi lakodalmat” mutatja be a váradi közönségnek olyan előadásban, amelyhez hasonló az utóbbi 10 évben nem volt. Ezt a nagyszerű újdonságot követi azon darabnak sorozatos lejátszása, amelyek az idei szezonban uralták a színház műsorát.

A ciklus előadásaira már csütörtöktől árusítja a színház elővételi pénztára a jegyeket a rendes pénztári órák alatt.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 16.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10 Könnyű zene (hanglemezek). 12.50 A rádió zenekara, vezényel Bobescu Constantin. Közreműködik: Petrescu Ion fagottszólvál. 13.20 Időjelzés, művészi, kulturális és sport-hírek. 13.30 A zenekari hangverseny folytatása. 14. Hírek. 14.20 Olasz énekesek hanglemezek. 14.40 Tánccmuzsika (hanglemezek). 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 A tudományos élet krónikája. 19.17 Világhírű előadóművészek. Miguel Candela, Claudio Arrau és Pablo Casals hanglemezek. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20 T. Paunescu—Ulm felolvasása. 20.20 Gyermekkórusok (hanglemezek). 20.35 A szimfonikus hangverseny műsorának ismertetése. 20.45 Hírek. 21 Szimfonikus hangverseny. Vezényel Cocco György. 1. Weber: Eurianthe-nyitány. 2. Mendelssohn: Olasz szimfónia. 3. Grieg: Peer Gynt. 4. Csajkowszki: Olasz capriccio. Közben: 21.40 Hírek, sport-hírek. 22.35 Szórakoztató zene (hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. „Pécsi nap” a rádióban. 11.20 Kétszázéves zenei képek Pécsről. Előadás. 11.45 Pécs emlékei. Előadás. 11 Déli harangszó a pécsi Székesegyházból. 13.10 A pécsi gyalogezred térzeneje. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás és vizállás. 14.30 Pécsi szerzők magyar notáiból. Közvetítés a pécsi Nemzeti Színházról. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.10 Közvetítés a Mecsek-hegységéből. 17.45 Időjelzés, időjárás, hírek. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A pécsi egyetem. Előadás. 18.35 A Pécsi Székesegyház Gregorián énekharang hangverseny. 19.10 Seta a Zsolnai-gyár muzeumban. 19.30 A Turul Szövetség pécsi csoportjának táncczenekara. 19.45 Pécs város gyümölcs- és szőlőkultúrája. 20.15 Hírek. 20.25 Orgonahangverseny a pécsi Székesegyházból. 20.45 Ünnepest a pécsi Nemzeti Színházban. 22.40 Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Cigányzene a pécsi Iszlay-étteremből. 24 Hírek német, olasz, angol, francia és esperanto nyelven. 24.25 Táncczene Pécsről.

PÉNTEK, MÁJUS 17.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10 Szórakoztató zeneművek (hanglemezek). 12.50 Dumitrescu Costica zenekarának hangverseny. 13.20 Időjelzés, művészi, kulturális és sport-hírek. 13.30 Dumitrescu Costica zenekara. 14 Hírek. 14.20 Szlovák énekesek. Rogacsevski, Bandrovcska Eva és Saljapin hanglemezek. 14.40 Tánccmuzsika (hanglemezek). 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Műszaki üzenetek. 19.17 Világhírű előadóművészek. Jovanovitch Bratra, Gaspar Canado és Wilhelm Kempff hanglemezei. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20 Jorga királyi tanácsos felolvasása: Gondok, amelyek gyengitenek és a munka, amely erőt ad. 20.20 Liszt: Preludium. (Az amsterdami szimfonikus zenekar, vezényel: Mengelberg, hangleméz). 20.35 Puccini: Pillangokisszony című operája. Maria Cebotari, Ritta Coltescu és Dinu Brădescu a főszerepekben. Vezényel Perlea Ionel. Közben 21.35 és 22.50 Hírek, sport-hírek. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.20 Történet az állatvilágból. Felolvasás. 11.45 Csuzos betegek klinikai kezelése. Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.10 Chappy-táncczenekar. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Magyar noták. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Az esztergomi hittudományi főiskola. Felolvasás. 17.45 Időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 A rádió szalonzenekara. 19 Közegészségügyi előadás. 19.30 Hanglemezek. 19.50 Sportközlemények. 20.15 Hírek. 20.25 Arva Pál gazdagsága. 21 Németnyelvű előadás a debreceni Nyári Egyetemről. 21.05 A Magyar-Jugoszláv Társaság Liszt-hangverseny. 22.15 Hírek. 23.20 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, időjárás. 23.40 Táncclemezek. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, MÁJUS 18.

Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10 Szórakoztató zeneművek (hanglemezek). 12.50 Haváji zenekar. 13.20 Időjelzés, művészi, kulturális és sport-hírek. 13.30 Doina Suchici akkordeon-számai cigányzene kísérettel. 14 Hírek. 14.20 Angol és amerikai énekesek (hanglemezek). 14.40 Táncclemezek. 15 Közlemények. 18 Az Országórszervezet órája. 1. A világ szája. Zenés hangjáték. 2. Felolvasás. 3. Énekhar. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Színházi és filmhírek. 19.17 Világhírű előadóművészek. Wanda Landowska, M. Marechal és Alfred Sittard hanglemezei. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20 Ion Zamfirescu felolvasása. 20.15 A Cosma-jazz hangverseny. 20.45 Hírek. 21 Rádióüzenetek. 21.15 A jazzhangverseny folytatása. 22.10 Hírek, sport-hírek. 22.30 Román népdalok és táncok. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Ébresztő. Torna. 8 Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11 Hírek. 11.15 Muzsikáló képeskönyv Benedek Elek-ről. 11.45 Mit nézzünk meg? 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.10 Országos Postászenekar. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.20 Reményi Józsefné meséi. 17.45 Időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Zongoraszámok. 18.45 Postaműszaki tanácsadó. 19.15 A régi pesti vurstli muzsikája. 20.15 Hírek. 20.25 Cigányzene. 21 Északiai. Dráma. 22.40 Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10 Táncclemezek. 24 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Legszebb imakönyvek:

Egi Lant, Imádságos és énekes könyv	90 lei
P. Boros: En Uram, én Istenem.	
Férfiak részére. Felvászonkötésben	35 "
Férfiak részére. Egészvászonkötésben	45 "
P. Boros: Mária légy Anyám!	
Nők részére	35 "
Walseer-Varga: Örökimádás, Nagybetűs	
kiadás, gyengéltáruak is könnyen használhatják	468 "
Kis imakönyv. Pázmány Péter után.	
Egészvászonkötésben	65 "
Scheffler: Jézus Neked Élek. Gyermekek imakönyv	32 "
Megrendelhetők kiadóhivatalunk utján.	

SPORT

a KAC országos kardvívóversenyét
Mezey veretlenül nyerte

Cluj-Kolozsvárról jelentik: A román kat. gimnázium tornatermében, eszaktlanul nagyszámu közönség jelenlétében tartották meg a KAC országos vívóversenyét. Négyes selejtező és hármas középdöntő után 9 vívó került a döntőbe. Eredmény:

1. Mezey (KAC) 8 győzelemmel. 2. Dr. Roxin (NSE) 6 győzelem jobb tusarány. 3. Kökösy (KAC) 6 gy. 4. Salamon (NSE) 5 gy. 5. Barabás (NSE) 4 gy. 6. Hodosan (NSE) 3 gy. jobb tusarányal. 7. Ifj. Szántay (NSE) 3 gy. 8. Ifj. Hintz (KAC) 2 gy. 9. Ifj. Radnai (KAC) 0 győzelemmel.

A szőri elnöke Szántay János volt.

Belföldi sporteredmények

Bucaresti: Déli Liga—Nyugati Liga 2:1 (0:0).
Golldörök: Jordache és Barátky, illetve Markstein. A Marinescu kupát így a Déli Liga nyerte.

Bucaresti: Ifjúsági válogatott—Bucaresti válogatott 6:1 (5:0).

Bucaresti: Pirosak—Kékek 2:1 (1:0). Gyenge sportot hozott a B) válogatottak küzdelme.

Arad: Gloria—AMTE 2:0 (0:0). Barátságos találkozó.

Külföldi sporteredmények

Budapest: Ferencváros—Boeska 5:0 (2:0). A Ferencváros biztosan győz Gyetvay (2), Kiszely, Jakab és Sárosi III. góljaival.

Újpest—Szürketaxi 3:1 (0:0).

Szeged—Kispest 1:1 (1:1).

Hungária—Haladás 2:1 (2:0).

Gamma—Szolnok 2:1 (0:1).

Türekvés—Kassa 0:0.

Nagy labdarugómérkőzés folyt le Berlinben, Pozsony és Berlin között. Tizenhét éve, hogy utoljára mérkőzött egymással ez a két város. Huszezer ember nézte végig a mérkőzést, amely 5:2-re végződött a berlini csapat javára. Ezen a képen Balogh pozsonyi jobbszélső látható, mögötte a kapuvédő berlini Raddatz.

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ara íízve 274 Lei, kötve 366 Lei.

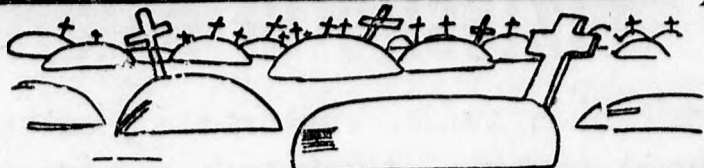
Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perag le előttünk, melynek minden jelenete új ártékekkel és ismeréssel gazdagítja a mai nemzedék életét.

Dante kiadás.

Betty Schneider:

VERDUN HALOTTAI

Fordította:
FODOR VIOLA

15

A gyermekek most elhagyják helyeiket, mélyen meghajolnak s indulásra készülődnek. Lassan vonulnak át a tágas templomon s közben ragyogó pillantások röpködnek a felnőttek — a szülők — felé. Utánuk a szülők is elhagyják a székesegyházat, mely oly lélekemelő szertartás színhelye volt.

Egyedül maradunk.

Még finom tömjénfüst szállong a falak között. Még csend borul a nagy templomhajó fölé. De holnap: holnap már újra kalapácsok és kőtörők kopogását visszhangozzák a falak s a fel szálló sűrű por elnyeli a tömjén illatát.

Lassan mi is elindulunk.

A szentségi oltár előtt, lent, az utolsó lépcsőfokon magános alak térdel. Az öreg pap, aki a gyermekeknek a kegyképet csókra nyújtotta. Egészen elmerül az imádságban. Haja ezüstösen fénylik a lila kapucium alatt, fakó, barázdas arca sok szenvedés nyomát mutatja, keze szüntelenül reszket. Nehezen emelkedik föl térdeplő helyzetéből, hogy lassan, végtelenül lassan a kijárat felé induljon. Csak most látjuk, mennyire hajlott a háta. Feje erőtlennül hanyatlik mellére s egész alakja kissé ferde, már-már nyomorék. Nagyon, nagyon öregnek kell lennie!

Kint még mindig álldogál néhány gyermek. Fátyluk fehéren leng a könnyű reggeli szélben. Amint a lilareverendás, öreg papot meglátják, hozzáropulnak s kedves, gyermeki rajongással csókolják a kezét; majd, miután ez a jóságos kéz szeliden, áldóan megsimogatta fejcskéküket, újtukra indulnak. Egy pillanatra szép, megdicsőült mosoly ragyog fel a halottszerű arcon; de csak egyetlen pillanatra. Azután ismét elhal a mosoly. Az agg lelkész újra komollyá, magabambélyedtté, roskataggyá válik és fáradtan imbolyog lakása felé. Hosszasan utána nézek; támogatni szeretném, de már közel van a kis kerkapu s a görnyedt alak eltűnik mögötte. S most hirtelen ráeszmélek, miért rendített meg anyyira: ő átszenvedte Verdunt! Ő a város egész súlyát, terhét a vállain hordozza. Szimbóluma ő ennek a városnak, mely öreg, nagyon öreg s már a régi, előttünk szinte legendásaknak tűnő időkben annyit szenvedett, mint egyetlen más város sem rajta kívül. Menj és nézd meg a Porte Saint Paul előtt álló egyszerű köemeleket, melybe évszámokat véstek: 450—482—984—1047—1246—1338—1562—1792—1870—, ennyievszám és ugyanennyi pusztulás, ostrom és martirium — s menj és lásd a sebeket, amelyek 1916 óta égnek s melyek közül sok már nem is gyógyul meg soha... Ha Verdun, a város, emberi alakot öltene, bizonyára olyan lenne, mint ez az aggastyán, aki él — és mégis halott. Ő Verdun.

Nem hiszem, hogy valaha is el fogom felejteni; éppoly kevéssé, mint magát Verdunt.

*

Az utcák ismét csöndesek már, amikor hazafelé tartunk. Hátunk mögött lépéseket hallunk: néhány tiszt s két elökelő asszony halad el mellettünk. Egy gyermek van velük, lengő fáttyolal; egészen kicsi, alig lehet több nyolc évesnél. Ismerős, kedves arccsoka, sötét haj:

— Susette! — mondom halkán, szinte öntudatlanul. A kicsike megfordul, boldogan mosolyog s barátságosan integet. A tisztok udvariasan köszönnék.

— Kicsi Susette! — mondom még egyszer, mikor már rég messze járnak s a kicsi, fehér fáttyolalás elűnik a legközelebbi útkereszteződémél.

A gyermekek napja véget ért. Én azonban még sokáig emlékezni fogok

reájuk: a kedvességükre, az áhítatukra, a boldogságtól sugárzó arcukra. Ajándék volt számomra ez a nap; nagy és értékes, soha el nem veszihető és soha el nem felejthető ajándék: mert Verdun adta nekem.

Douaumont-erőd.

A gyomverte, szétszaggatott mező szelén táblák merednek fenyegetően felénk. Mindeniken ugyanolyan vörös betűkkel ugyanaz a fölírás olvasható:

„Zone des batailles. Défense d'allumer du feu, de toucher aux obus, granades, ou autres engins de guerre enfouis ou non. Danger de mort!” (Harcis övezet. Tilos a tűzgyújtás, az elásott vagy el nem ásott lövegek, gránátok és egyéb háborús tárgyak érintése. Halálveszedelem!)

Megszámlálhatatlan döglött gránát hever köröskörül. Némelyiket egészen benötte a gyom, úgyhogy alig látszik ki valami a rozsdás vas-hüvelyéből.

Rengeteg margaréta és pipacs virul a gyomok és bozótok között. Milyen jó volna bebarangolni ezt a pompázó virágerdőt, ha nem kellene az elénk meredő táblák komor figyelmeztetésére gondolnunk s elfelejthetnők, hogy itt csak azért olyan sok a virág, mert senki sem meri őket leszakítani!

Minél közelebb érünk az erődhez, annál viaszatlanabb az út. Vas, vas és vas... És lövészárokmarmadványok, rozsdamarta spanyol lovasalkatrészek, bórdarabok, kifakult, félig szétmálolt gázálarcok borzalmas zűrzavara. Az út szélén valaki egymás mellé állított két acélsisakot: egy németet és egy franciát. A repedéseim át dudva burjánzik.

Átvágunk az alig látható mezei ösvényre, mely az erőd felé vezet. Vastörmelékek és drótok egész tömkelegén kell átkelnünk. Nem messze valami fakó tárgy fekszik a fűben: egy latszárcsont. Mellette egy bordacsont... Átkutatjuk a közeli bozótokat, de nem találunk több emberi maradványt. A két csontot gondosan eltemetjük s virággal szórjuk be. A virágot az egyik közeli gránátólcsér széléről szedtük.

Az erőd bejáratánál katonák állnak. Egyikük karbidlámpát hoz és bevezet bennünket az erőd belsejébe. Néhány lépés után megtorpánunk: romok, kötörmelékek és vasdarabok egész piramisa mered elénk. A nappali fény, mely a részben elpusztított betontetőn át hatol be, bágyadt világosságot áraszt. Egy negyvencentiméteres gránát csapott be ide s az szaggatta szét a vastag betonfalat.

Továbbmegyünk s most már a karbidlámpa sárgás-vörösen lobogó lángja az egyetlen fényforrás földalatti utunkon. Ez az út leírhatatlan. A sötét folyosókon szétáramló hideg, a falakról vékony fonalakban alácsurgó víz, mely a földön csúszós pocsolgyává szélesedik, saját lépteink kísérteties kopogása és vezetők idegen hangja — mindez furcsa, szorongó érzést kelt bennünk. S ezt az érzést csak növeli az a tudat, hogy a vérenek, rettegésnek és halálnak mennyi borzalmát látták egykor ezek a falak! Az 1916. március 16-ikán, mélyen, bent, az erőd belsejében történt robbanástól — mely több törzskart és hatszázötven hőselkü brandenburgit temetett a romok alá — egészen ugyanez év október 25-ig. A Douaumont-erőd még ma is sirjául szolgál a szerencsétlen betemetetteknek; minthogy ugyanis a robbanás után elhantolásukra gondolni sem lehetett, befalazták őket az erőd belsejébe.

(Folytatjuk.)

LEGUJABB

Svájc az összes szomszédok felé biztosította határait

Miért maradt el a svájci köztársaság katonai megszállása? A Zuider-tó mentén folytatódik a német előnyomulás

Amszterdamból jelentik: A holland hivatalos jelentés szerint az Ijselen átkelt német csapatok érintkezésbe kerültek több ponton a Gelderland-tartomány nyugati részén elterülő és az áradással védelmezett holland állásokkal. A német csapatok az északi tartományban több ponton elérték a Zuider-tavat, a holland csapatok itt főállásaikba vonultak vissza. Egy német páncélos különítmény Brabanttól északra elérte Langsraatot.

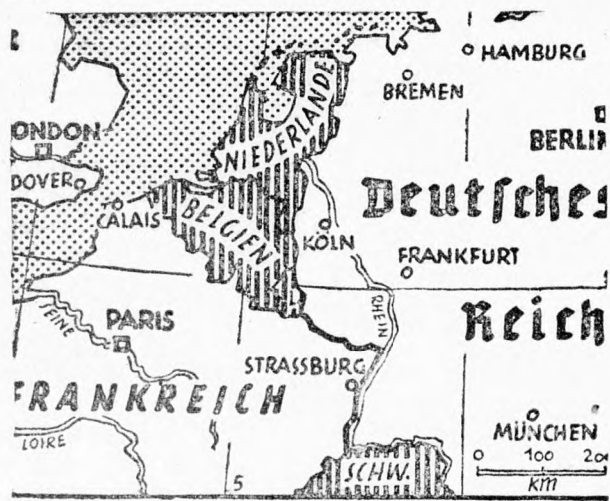
A Havas francia hírszolgálati iroda jelentése szerint a holland rádió keddre virradó éjjelkor közölte, hogy a Németek egy szakaszon elérték a Rajnát.

Az angol légi haderő tevékenysége a nyugati hadszíntéren.

Londonból jelentik: Az angol légi haderő gépei több mint 40 ellenséges repülőgépet lőttek le. A repülőterek elleni támadások hétfőn csökkentek. Az angol repülőgépek erős tevékenységgel akadályozták az ellenséges csapatok előnyomulását Hollandiában. Miután a németek visszafoglalták a Rotterdam melletti Wallbawent, az angol repülőgépek ezt a repülőteret is bombázták. Belgiumban és Luxemburgban sikeres bombatámadásokat hajtottak végre az angolok.

Svájc fenyegetett helyzete pillanatnyilag javult.

Berlin. Saját tudósítónk telefonjelentése. Német értesülések szerint a svájci-francia határon nagy francia támadó hadsereget vontak össze. Svájc megszállása csak azért maradt el, mert ennek megfelelő olasz csapatösszevonás-

A balkán államok kimélyítik viszonyukat Szovjet-Oroszországgal

Létrejött a jugoszláv-orosz gazdasági szerződés

Belgrádból jelentik: A Politika című jugoszláv lap berlini tudósítója szerint a jugoszláv-szovjet gazdasági szerződéssel kapcsolatban — melyet vasárnap írtak alá Moszkvában — megállapítják Berlinben, hogy bár a jugoszláv-szovjet árucsereforgalom kerete nem különösen nagy, mégis az egyezménynek nagy jelentőséget kell tulajdonítani. Illetékes körök hangoztatják, hogy Jugoszlávia magatartása annak a jóakaratainak a kifejezése, mellyel mindvégig semleges akar maradni. Jugoszlávia Szovjetországban módot keres ama áruszűkéségetének kielégítésére, melyet azelőtt a tengerentúlról szerzett be. Németország nemcsak hogy elismeri Szovjetország gazdasági befolyásának erősödését a Balkánon, hanem azt helyesli is. Illetékes körökben azt hiszik, hogy a német birodalom ilyen magatartásának bizonyos politikai háttere van. Tekintve, hogy Németországnak nagy érdeke Balkán békéjének fenntartása, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy az összes balkáni államok kimélyítsék viszonyukat a szovjettel és ebben ta-

kat rendeltek el a svájci-olasz határon. Az olaszok állítólag a háború azonnali megüzenésé-

Holland hivatalos jelentés Eszak-Hollandia elfoglalásáról

Rotterdam eleste már csak órák kérdése

Hágából jelentik: A holland hadvezetőség legújabb jelentése szerint a német csapatok teljesen birtokukba vették Északhollandiát. Középkor-hollandiában Arnhem szombati elfoglalása után Utrecht felé menetelnek. Rotterdammak már csak az északi része van a hollandok birtokában. — Ugyancsak a holland legfőbb hadvezetőség jelentése szerint Brabantban, Hollandia déli részében a helyzet bizonytalan. Tilburg elfoglalása után a német csapatok Breda felé menetelnek.

A német csapatok Namur felé menetelnek.

A belga hadvezetőség jelentése szerint a né-

met csapatok, miután Lüttichet elfoglalták, Namur felé menetelnek. A Maast több helyen átlépték ezen a területen.

Luxemburg nagyhercegnője Párizsba érkezett.

Párizsból jelentik: A Havas jelentése szerint Charlotte luxemburgi nagyhercegnő férjével és gyermekeivel Párizsba érkezett.

Párizsból jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda jelentése szerint Németország felkérte Spanyolországot, hogy képviselje Belgiumban a német érdekeket.

Longvy francia erődöt támadják a németek.

Párizsból jelentik a Havas iroda: A Luxemburgot át Délbelgiumba hatoló csapatok már hétfőn elérték Longvy francia határvárost s annak erődítményei ellen heves támadást intéztek. Távolabb nyugati irányban Északfranciaországban a német csapatok Charleville és Mezieres alá érkeztek.

Németország újabb jegyzéke a holland, belga és luxemburgi kormányhoz

Biztosította a három országot arról, hogy nem veszélyezteti területi függetlenségüket

Berlin. Saját tudósítónk telefonjelentése: A német birodalmi külügyminiszternek a belga, holland és luxemburgi kormányhoz intézett jegyzékének egyik feltűnő és a dán-norvég megszállásból már ismeretes, erősen aláhúzott pontja az, amelyben a birodalmi kormány ünnepélyesen kijelenti, hogy a megszállással kapcsolatban sem most, sem pedig a jövőben nincs szándékában az említett országok területi épségét és politikai függetlenségét veszélyeztetni. Ez a gyarmatbirtokok állományára is kiterjed.

Kedden délelőtt a Wilhelmstrassen sajtótervezet volt, amelyen ezt a felfogást külön is hangsúlyozták és arra kérték a külföldi sajtó képviselőit, hogy a birodalmi kormánynak ezt a felelősséggel tett nyilatkozatát — mint a német külpo-

litika jövőbeli zsinormértékét — külön hirben is emeljék ki. Schmidt titkos tanácsos, a német külügyi hivatal sajtóosztályának vezetője a nemzetiszocialista Németország külpolitikáját mint olyat jelölte meg, mely eltérően az eddigi magasabbdiplomácia alatt értett machiavellizmustól, egyenes utakon jár és meg is tartja ígéreteit.

Apechirdetések

Allást nyec

szavanként 2 lei

Római katolikus család

keres 40 év körüli, intelligens római katolikus, magános nőt, aki háztartás vezetését és 3 gyermek gondozását vállalja. Családtagnak tekintik. Cimeket a kiadóra kér.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

15 darab üveg tetőcserép és cserép kályha. Oradea-Nagyvárad, Str. Gen. Poetas No. 21.

Kertrész

olcsón eladó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38. szám.

Különféle butorok eladók. Oradea-Nagyvárad, Str. Codrilor 11.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

GENZURAT

Megvételre

keresek varrő-asztalt, diófapoliturost, jó karban levőt. Antik asztalok előnyben. Cim a kiadóban.

Puha ölmot

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Lakás

szavanként 3 lei

3 szobás,

fürdőszobás lakás, 2 szobás mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Ioan Ciordas 38.

Különféle

szavanként 3 lei

Főzőnőnek

vagy házvezetőnőnek menne középkori asztal. Burikné, Oradea-Nagyvárad, Str. Simeon Barnuti 30. sz.